

Nummer 15	1. August 1910	59. Aargang

For tredsindstyve Aar siden.

Af Andrew Jenson.

For tredsindstyve Aar siden havde Danmark ca. $1^1/_2$ Mill. Indbyggere. Kjøbenhavn laa omgivet af de gamle Volde og havde omtrent 135,000 Indvaanere. Kong Frederik den 7de, der havde gjort Ordene „Folkets Kjærlighed min Styrke“ til sit Valgsprog, sad paa Danmarks Throne under den nylig affattede Konstitution eller Grundlov og delte sin Magt med Rigsdagen. Den i 1848 udbrudte Krig mellem det egentlige Danmark og Hertugdømmerne Slesvig-Holsten rasede endnu i Juni 1850, da de danske Soldater i fuld Rustning laa nede i Slesvig og traf Forberedelser til det blodige Slag ved Isted, som fandt Sted en Maaned senere. Det danske Folk var endnu ikke vaagnet til Bevidsthed om, hvad Grundloven betød for dem, hverken paa det politiske eller det religiøse Omraade, og derfor var Intolerancen endnu meget stor, naar Talen drejede sig om anderledes Troende end Statskirkens Tilhængere. Dette fik særlig Baptisterne at mærke; de vare nemlig næsten overalt udsatte baade for Forfølgelse og Overlast, eftersom Rigsdagen endnu ikke havde bestemt, hvilke særlige Rettigheder og Privilegier der skulde tilstaas de fra Statskirken afvigende religiøse Samfund.

Medens denne Tingenes Tilstand herskede i Landet, ankom aldeles uanmeldt fire unge Mænd fra Amerika til Kjøbenhavn som Forkyndere af en tilsyneladende helt ny Lære. Da Baptisterne nogle faa Aar tidligere havde indført den oprindelige Døbemaade med Neddyppelse og forkastede

Barnedaaben, stode mange næsten maalløse af Forskrækkelse; thi kun Faa i Danmark anede dengang, at Statskirken virkelig hyldede en Lære, der i saa mange Ting stod i skjærende Modsætning til Kristi sande Evangelium. Og da nu de fire unge „Mormoner", der snart bleve omtalte som „Amerikanerne", kom og uden Forbehold fortalte, at der atter fandtes Profeter og Apostler paa Jorden, at ny Aabenbaring fra Gud havde fundet Sted, at Daab med guddommelig Myndighed og Haandspaalæggelse for den Helligaands Gave foretoges ligesom i gamle Dage, og at Aandens Gaver igjen uddeltes til de virkelig Troende, opæggedes Folket under de lutherske Præsters Agitation til ligefrem Raseri paa mange Steder, og man raabte i Ørerne paa hverandre: „Falske Profeter, Kjætteri, Bedrageri, Galenskab" o.s.v. Og trods de Rettigheder, som Grundloven sikrede, hørte Forhaanelse, Forfølgelse og Pøbelvold snart til Dagens Orden overfor dem, som forkyndte eller antoge den „nye Lære". „Mormonerne" eller, som deres virkelige Navn er, Sidste-Dages Hellige bleve uvilkaarligt stemplede som Menneskenes fælles Fjender, og Baptisterne, der tidligere havde lidt saa store Forfølgelser for deres Tros Skyld, forenede sig med de Andre i at raabe: Ve over „Mormonerne".

Men denne almindelige Modstand og Forfølgelse magtede i Længden Intet. „Mormonerne" havde Sandheden og Bibelen paa deres Side, og Sandheden maatte jo tilsidst sejre. Det hjalp ikke, at det lutherske Præsteskab fnyste af Vrede og jamrede sig, fordi deres Haandtering var i Fare, ligesom Tilfældet var i gamle Dage med Guldsmeden Demetrius i Efesus; det hjalp ikke, at den danske Presse i hurtig Følgerække dels i Aviserne dels i Bøger og Traktater offentliggjorde Oversættelser paa Dansk af gamle forslidte amerikanske Løgne om Mormons Bogs Fremkomst og Joseph Smiths Karakter. De oprigtige af Hjertet, som nærmere undersøgte Sagen, fandt i al denne heftige og ubesøjede Modstand yderligere Beviser for, at „Amerikanerne" netop havde den sande kristne Lære; thi den store Mester havde jo selv sagt: „Have de forfulgt mig, skulle de og forfølge eder"; „have de kaldet Husbonden Beelzebul, hvor meget mere hans Husfolk"; „I skulle hades af alle Folkene for mit Navns Skyld"; „salige ere de, som lide Forfølgelse for Retfærdigheds Skyld; thi Himmeriges Rige er deres" o.s.v.

Følgen af det Hele var derfor ogsaa, at Mange i Danmark, og senere ogsaa i Norge og Sverige, sluttede sig til den nye Lære, som de paa engang fandt at være bibelsk, fornuftig og sand og i Et og Alt overensstemmende med den oprindelige Kristendom, saaledes som den blev forkyndt i Middelhavslandene af Frelseren selv og hans Apostle.

Og nu efter 60 Aars Forløb rejser „Mormonismen" sig i Kjæmpeskikkelse, stærk, kraftig og uovervindelig, overfor alle Verdens Indbyggere og repræsenterer en Religion, der kan og vil gjøre alle Mennesker,

som annamme og praktisk efterleve den, til gode og lykkelige Borgere af et hvilketsomhelst Land. Og lad mig her i Parenthes bemærke, at ikke en eneste af de Læresætninger, som Profeten Joseph Smith indførte i Verden og proklamerede for Folket, er bleven funden falsk. Efter at have kjæmpet med den bitreste Modstand fra dygtige Theologers og andre Lærdes Side samt fra det almindelige Publikum staar hele Læren fast og urokkelig paa Bibelens, Fornuftens og Videnskabens faste Grundvold.

Det er derfor ogsaa et Faktum, at flere af „Mormonernes" Grundprincipper ere blevne almindelig antagne af tænkende, fornuftige og ærlige Mennesker, og hos flere af Nutidens kristne Sekter danner endog ligefrem „Mormonismen" Grundlaget for deres Trosartikler, uden at de derfor erkjende denne som Kilde. Over 50,000 Mennesker i Danmark, Norge og Sverige ere i de sidste 60 Aar traadte fuldstændigt ud af saavel Vantroens som Overtroens Rækker og have ligesom Josva og hans Hus i gamle Dage valgt at tjene Herren fremfor Afguderne, eller med andre Ord, de have valgt at antage Jesu Kristi sande Lære istedetfor Menneskebud. Disse 50,000 tilligemed deres Efterkommere have ogsaa i Forening med Trosfæller fra andre Dele af Verden opbygget et Samfund, der sammenlignet med de fleste af Nutidens kristne Sekter staar ligesaa højt over disse paa Sandhedens og Dydens Omraade, som Himmelen staar over Jorden. „Mormonismen" har baaret de skjønneste Frugter ved at gjøre hundrede Tusinder Mennesker lykkelige. Mange, som tidligere vare hengivne til Laster og Ugudeligheder, have under „Mormonismens" praktiske Indflydelse omvendt sig fra deres Synder og ere blevne baade gode Borgere og dydige Kristne; Tusinder, som tidligere vare bundne med Overtroens og Uvidenhedens Lænker, have brudt disse Lænker i Stykker og ere blevne frie Mænd og Kvinder i den rette Tro paa Gud og Kristus. Titusinder, som tidligere ledte efter Vejen til Salighed ved Hjælp af den faldne Kristenheds matte Stjerneskjær, vandre nu frimodigt i den sande Kristendoms fulde Dagslys og glæde sig ved de himmelske Sandheder, som de have annammet. Og lad mig til Slutning sige, at dersom de Grundprincipper, som de Sidste-Dages Hellige repræsentere, bleve antagne af Mennesker i Almindelighed paa en praktisk Maade, saa vilde vor Jord blive et Paradis og dens Beboere den Allerhøjestes Hellige.

En Oversigt over Begivenhederne ved Evangeliets Indførelse i Skandinavien.

Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige blev organiseret den 6. April 1830. I de første 7 Aar indskrænkede dens Ældster Forkyndelsen af Evangeliet til Indbyggerne af de Forenede Stater og til de britiske Besiddelser; men i 1837 sendtes de første Missionærer til England. Fra Preston i Lancashire spredte Læren sig i Løbet af nogle faa Aar

til næsten alle Dele af England, Wales, Skotland og Irland. I 1843 udsendtes de første Missionærer til det stille Havs Øer, og det følgende Aar (1844) grundedes den første Mission paa Selskabs-Øerne iblandt et Folk, som ikke talte det engelske Sprog. Efter de Helliges Nedsættelse i Klippebjergene blev der taget alvorligere fat paa at aabne nye Missionsmarker, og ved Efteraarskonferencen 1849 i Store Saltsøstad blev et Antal Ældster kaldede til at gaa paa Mission til forskjellige Lande. Iblandt Andre blev Apostlen Erastus Snow tilligemed Svenskeren John E. Forsgren og Danskeren Peter O. Hansen kaldet til de skandinaviske Lande. Samtidig kaldtes John Taylor og Andre til Frankrig og Lorenzo Snow til Italien. Disse vare alle nye Missionsmarker.

Missionærerne, 35 i Antal, rejste over Bjergene og Sletterne som et sluttet Selskab med 1 Karet, 12 Vogne og 42 Heste og Muldyr. Afrejsen fra Store Saltsøstad foregik den 19. Oktober 1850, og Ankomsten til Missourifloden fandt Sted den 8. December samme Aar. Rejsen gjennem Staterne og over Atlanterhavet foretoges af Missionærerne i forskjellige Afdelinger. Saaledes ankom Ældste Hansen tilligemed Andre til Liverpool den 8. April, Apostel Snow den 16. April og Ældste Forsgren den 19. April. De Hellige i de Forenede Stater havde ved frivillige Bidrag paa en særdeles liberal Maade hjulpet Missionærerne til England, og nu viste de britiske Hellige sig ligesaa liberale som deres Trosfæller i Amerika; derfor bleve ogsaa Missionærerne, som skulde aabne nye Arbejdsmarker, vel udrustede med Penge og Klæder, førend de droge videre. Den Gang fandtes der omtrent 30,000 Hellige paa de britiske Øer, og adskillige af dem vare desuden nogenlunde formuende, medens Nybyggerne i Klippebjergene, efterat Pøbelen i Illinois havde berøvet dem alt deres jordiske Gods, vare forholdsvis fattige.

Brødrene, som skulde til Skandinavien, opholdt sig flere Uger i Storbritannien. Ældste Hansen blev saaledes sendt til Skotland, hvor de Hellige forsynede ham med nye Klæder og Rejsepenge, og saa ivrig var han for at bringe det glade Budskab om Evangeliets Gjengivelse til sit Fødelands Indvaanere, at han ikke gav sig Tid til at vente, til Erastus Snow blev færdig til Afrejsen, men tog afsted alene med Dampskibet fra Hull den 8. Maj 1850 og landede i Kjøbenhavn den 11. s. M. Han stiftede snart Bekjendtskab med nogle Baptister og gjorde de Forberedelser, han kunde, til de andre Ældsters Ankomst.

Ældste Snow besøgte mange af Kirkens Grene i England og Skotland og blev overalt modtaget med aabne Arme og forstrakt med Midler. I England traf han ogsaa Ældste George P. Dykes, der et Par Maaneder i Forvejen var kommen fra Amerika til England for at virke som Missionær. Da han, der tidligere havde prædiket Evangeliet i det norske

Settlement i La Salle County, Illinois, kunde tale lidt Norsk, besluttede Ældste Snow at tage ham med til Danmark som fjerde Mand i Missionen til Skandinavien. I Hull traf Brødrene Snow og Dykes ogsaa Ældste Forsgren, og de tre Ældster afsejlede fra Hull om Morgenen den 11. Juni 1850 og landede i Kjøbenhavn efter en Sørejse paa 3 Dage og $3^1/_2$ Time.

Det Følgende er nogle faa af de vigtigste Begivenheder, som staa i Forbindelse med Evangeliets første Forkyndelse i Skandinavien, fremstillede i kronologisk Orden:

Fredag den 14. Juni 1850: Erastus Snow, John E. Forsgren og George Parker Dykes ankom til Kjøbenhavn som de Sidste-Dages Helliges første Missionærer til Skandinavien. Ældste Peter O. Hansen mødte dem paa Bryggen og førte dem til et Hotel, hvor de tilbragte Natten, men Støjen paa Gaden forhindrede dem i at sove.

Lørdag den 15. Juni. Missionærerne sikrede sig et Hjem hos Lauritz B. Malling, en Karetmager, som boede i Nr. 196, nu Nr. 217 i Bredgade, Kjøbenhavn, hvor de skulde betale 7 Rigsdaler om Maaneden for et bekvemt, møbleret Værelse og 3 Rigsdaler hver om Ugen for Kost hos Familien. Her boede Broder Snow i omtrent 11 Maaneder.

Søndag den 16. Juni. Missionærerne overværede Baptistforstander P. C. Mønsters Forsamling i Kjøbenhavn og samtalede med Andre, som kom for at besøge dem i deres Logis.

Mandag den 17. Juni. Hr. P. C. Mønster besøgte Brødrene paa deres Værelse og havde en lang Samtale med dem. Han havde været fængslet for sin Tros Skyld, og medens han sad indespærret, havde han studeret Engelsk og kunde saaledes samtale med Broder Snow uden Tolk.

Tirsdag den 18. Juni. Ældsterne Snow og Dykes besøgte de Forenede Staters Minister i Danmark, Hr. Walter Forward, som lovede at bistaa Brødrene med Alt, hvad han kunde.

Onsdag den 19. Juni. Ældste John E. Forsgren tog en rørende Afsked med sine Brødre i Kjøbenhavn og begav sig paa Rejsen til Sverige, hans Fødeland, for at aabne Evangeliets Dør. Han tog direkte til Gefle, hvor hans Slægtninge boede.

Søndag den 23. Juni. Ældste Snow ledsagede Baptistforstander P. C. Mønster paa et Besøg til Ishøj, i Nærheden af Kjøbenhavn, hvor der fandtes en lille Baptistmenighed. Broder Snow prædikede ved Hjælp af Hr. Mønster som Tolk. I Løbet af den følgende Uge vedbleve Missionærerne at besøge Hr. Mønster og andre Familier, som indbøde dem til deres Hjem. Flere af Baptisterne begyndte at vise stor Interesse for den „nye Lære".

Fredag den 19. Juli. Missionærerne i Kjøbenhavn overværede en Præsteindvielse i Frue Kirke.

Søndag den 21. Juli. Missionærerne holdt en lille Forsamling hos Peter Beckstrøm i Store Kongensgade, Kjøbenhavn. Flere af Hr. Mønsters Baptistmenighed vare blevne Troende.

Fredag den 26. Juli. Ældste John E. Forsgren døbte sin Broder, Peter Adolf Forsgren, i Gefle, Sverige, hvilket var den første Daabshandling, der nogensinde var udført ved guddommelig Myndighed i de skandinaviske Lande.

Mandag den 12. August. Den første Daabshandling udførtes ved guddommelig Myndighed i Danmark af Erastus Snow, som døbte 15 Personer (8 Mænd og 7 Kvinder) i Øresund, omtrent en kvart dansk Mil Nord for Kjøbenhavn. Iblandt dem, som bleve døbte ved denne Lejlighed, vare Ole Ulrick Christian Mønster og Hustru, Johan B. Førster og Hustru, Hans Larsen og Hustru, Andreas Aagren, Anna Beckstrøm, Marie Nielsen og Johanne Andersen. Mønster var den første Mand og Anna Beckstrøm den første Kvinde, som blev døbt.

Onsdag den 14. August. Brødrene Erastus Snow, Peter O. Hansen og George P. Dykes tilligemed en Del af de Nydøbte forsamledes i Peter Beckstrøms Hus i Store Kongensgade, Kjøbenhavn, og Haandspaalæggelse for Annammelsen af den Helligaands Gave blev udført i Danmark for første Gang.

Lørdag den 17. August. Knud H. Bruun, Christian Christiansen og Andre bleve døbte af Ældste George P. Dykes i Kjøbenhavn. Broder Bruun var den første Lutheran, som annammede Evangeliets Fylde i Danmark. Alle de tidligere døbte havde været Baptister.

Søndag den 18. August. Missionærerne i Kjøbenhavn afholdt to mindre Møder, et paa deres eget Værelse i Bredgade og et andet i Broder Hans Larsens Hus paa Kristianshavn, hvor flere Nydøbte fik Haandspaalæggelse, og tre Børn, Døtre af Hans og Eline Dorthea Larsen, bleve velsignede af Ældsterne. I Løbet af de følgende Uger bleve Mange døbte.

Søndag den 25. August. I en Forsamling, afholdt i Hans Larsens Hus paa Kristianshavn, blev den hellige Nadver administreret ved guddommelig Myndighed for første Gang i Danmark. Ved samme Lejlighed fandt den første Ordination til Præstedømmet Sted, idet to Brødre fik det aaronske Præstedømme — Knud H. Bruun blev ordineret til Præst og en anden Broder til Lærer.

Søndag den 15. September. En Forsamling afholdtes paa en lejet Sal i Vingaardsstræde, Kjøbenhavn, ved hvilken den første Gren af Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige blev organiseret i Danmark med omtrent 50 Medlemmer. George P. Dykes beskikkedes til Forstander for Menigheden og Johan B. Førster til Skriver.

Resultaterne af 60 Aars Missionsarbejde.

Og hermed var Grunden lagt til det store Arbejde, som de Sidste-Dages Hellige have udført i de nu henrundne 60 Aar for at bringe Folket i Norden til Kundskab om Jesu Kristi sande Evangelium. Det ligger udenfor denne Artikel at omtale, hvorledes Evangeliets Fylde først bragtes til Norge i 1851, og hvorledes de første Grene af Kirken organiseredes i Sverige i 1853; men vi ville slutte med at sige, at siden 1850 er der bleven døbt omtrent 25,500 i Danmark, 7,100 i Norge og 17,500 i Sverige. Omtrent 2,500 Ældster fra Zion have virket som Missionærer i de tre nordiske Riger, siden Erastus Snow og hans Medbrødre først ankom til Kjøbenhavn. Disse have gjennemsnitlig tilbragt to Aar hver i Missionens Tjeneste. Henimod 35,000 — Børn iberegnede — ere siden 1850 som Sidste-Dages Hellige emigrerede til Zion fra Danmark, Sverige og Norge, og for Tiden findes der omtrent 3,000 døbte Medlemmer af Kirken i de tre nordiske Riger. 62 Ældster fra Zion virke for Tiden i Danmark, 48 i Norge og 69 i Sverige, og Udsigterne til en rig Høst af Sjæle ere meget lovende. I 1909 tillagdes der Kirken flere Medlemmer i Skandinavien end i noget foregaaende Aar i lange Tider. Folket, som interesserer sig for Religion og studerer den hellige Skrift i Forbindelse med „Mormonismen", nødsages til at erkjende, at de Sidste-Dages Hellige ere de sande Kristne og have det evige Evangelium at forkynde.

Lad os haabe og bede om, at alle Oprigtige i sin Tid maa komme til Sandhedens Erkjendelse og blive talte blandt Guds udvalgte Folk.

(„Vikuben".)

Tankesprog.

Udnyt hver Evne, som Gud dig gav,
Det bringer den største Glæde,
Thi Livet stiller saa mangt et Krav
Hvert eneste Fjed, vi træde.
Et venligt Smil og et kjærligt Blik —
Hvor Lidt og hvor Lidt, at give!
Kan vorde maaske den Lædskedrik,
Der holder en Sjæl i Live.
Saa plant langs Vejen, hvor du skal gaa,
En dejlig duftende Have
Af fagre Kjærligheds Blomster smaa,
Du fik dem jo selv som Gave.

Mandag den 1. August 1910.

Præsident Joseph F. Smith paa Rundrejse i Skandinavien.

Det var en behagelig Overraskelse for os her paa Missionskontoret, da vi i Tirsdags modtog et Telegram fra Antwerpen med Underretning om, at Præs. Joseph F. Smith og Kirkens præsiderende Biskop, Charles W. Nibley, m. Fl. vilde ankomme til Kjøbenhavn den næste Morgen. Det kom aldeles uventet. Vel vidste vi, at Selskabet var i Europa, men vi antoge, at de først vilde besøge Schweitz, Belgien og Tyskland og indtræffe her et Par Uger senere, saa at vi mente at have Tid nok til at gjøre Forberedelser til en passende Modtagelse for de hædrede Gjæster. Nu maatte vi sætte alle Kræfter i Bevægelse for at dekorere og ordne vor store Forsamlingssal, og ved Hjælp af de unge Kvinders og den Kvindelige Hjælpeforenings Bestyrelser blev Alt tilfredsstillende arrangeret; der kom nye Gardiner for de store Vinduer, smukke Blomsterdekorationer og et sirligt „Velkommen" over Indgangen under Galleriet.

Missionskontorets Personale tilligemed mange af Ældsterne modtoge Onsdag Formiddag Selskabet, der bestod af Præs. Joseph F. Smith med Hustru og Søn, Biskop Charles W. Nibley med Hustru og to Døtre, ialt 7. De kjørte i Automobiler til Korsgade 11, hvor de alle indlogeredes. En Del af Dagen benyttedes til at bese Thorvaldsens Museum, som Præs. Smith syntes at interessere sig særligt for; hans Interesse for den berømte Danskers Kunstværker er allerede ved hans tidligere Besøg i Danmark bleven vakt.

Om Aftenen afholdtes et udmærket Møde, hvor baade Præs. Smith og Biskop Nibley med Præs. Andrew Jenson som Tolk talede til de opmærksomme og interesserede Tilhørere. Præs. Smith aflagde et overbevisende Vidnesbyrd angaaende Joseph Smith, Profetens guddommelige Kaldelse og det sande Evangeliums Gjengivelse til Jorden, og han udtalte, at Gud har til Hensigt at frelse alle sine Børn paa Jorden, som ville modtage den venlige Indbydelse. Biskop Nibley dvælede særlig ved Betydningen af, at vi ere livlige og aktive i vort Kristenliv, saa at vi bringe Flere til at forstaa Værdien af den Religion, vi selv have annammet. Vi bør ikke forhaste os med at komme til Zion, men ved et hæderligt og gudfrygtigt Levnet vinde ærlige Sjæles Tillid og forsøge paa at skaffe To eller flere i vort Sted, naar vi forlade disse Lande. Derved ville Menighederne her styrkes og florere; vi kunne tjene Gud

her ligesaa godt som i Amerika, og naar de Hellige blive talrige nok i disse Lande, vil der maaske ogsaa her blive opført Templer til Udøvelse af Evangeliets Ordinancer.

Efter Mødets Slutning fik de Tilstedeværende Lejlighed til at hilse paa de Besøgende, og Alle glædede sig ved det velsignede Møde, de venlige Ansigter og de varme Haandtryk.

Torsdag Middag afrejste Selskabet med Præs. Jenson som Leder paa Dampskibet „Dronning Maud" til Kristiania. I næste Nr. af „Stjernen" vil der fremkomme en udførlig Beretning om de notable Rejsendes Besøg; her ville vi blot tilføje, at det er første Gang, at Kirkens øverste Præsident har besøgt de nordiske Lande; derfor glæde alle de Hellige sig ved denne Lejlighed til at se den gamle, kjære Herrens trofaste Tjener, Joseph F. Smith.

Hvad Erling Bjørnson siger om Mormonerne.

I det i Kristiania udkommende Blad „Tidens Gang" for 25. Juni 1910 skriver Erling Bjørnson:

„Hr. Redaktør!

I disse Dage paagaar der en ren Forfølgelse i et af vore Hovedblade imod de saakaldte Mormonere, og uden at indlade mig i selve Striden, som vistnok nærmest føres af ensidige Præster og Folk, som Lidet eller Intet kjende til, hvad de skrive om, maa De tillade mig at oplyse om, hvad mit Indtryk er af Mormonerne ovre i Amerika.

I alle de Stater fra Øst mod Vest, jeg søgte Nordmænd, var der næppe Nogen, der overgik vore Landsmænd ovre i Utah. Hvad disse, i Forening med sine Trosbrødre havde udrettet i kulturel og materiel Henseende gjorde dem til de allerlykkeligste Mennesker, jeg har truffet. Selve Jorden, som ifra Naturen av var karrig, tør og dorsk, havde de underlagt sig, saa der mødte mig en Frugtbarhed og Skjønhed, som der sjælden findes Mage til. Og alt dette Arbejde gik først og fremst ud fra alle de ypperlige Skoler — nærmest Universiteter — hvor jeg vandred om og nøje fik sat mig ind i Undervisningen. O for en Glæde og dog Alvor der var over disse Mennesker, lykkelige Hjem og ypperlige amerikanske Borgere, samtidig som de elske sit gamle Fædreland.

Jeg overværede ogsaa deres Gudstjenester; jeg vilde bare ønske, at saa naturlig og vakker Tale føres i hver en Kirke Verden over, og for en Kirkemusik; den fortalte mere end alt Andet; den knyttede i Sandhed sammen dette Folk, som har kæmpet og kæmper fremdeles for sin Tro som Ingen.

Naar der i Norge skrives om dem, fremholdes de som rene Uhyr-

ligheder, Flerkoneri og andet Sludder. Det bør ethvert dannet Menneske vide ikke er foreneligt med den amerikanske Lov. Nej, ret er det at nævne hvad den Religion holder sit Folk til, det er først og fremst Arbejdsomhed og dernest som uadvigeligt: Ædruelighed. Dertil da et Samhold, som paabyder at ofre lidt af Overfloden til Fordel for det Hele!

Mig er det som om det vilde være at fornærme Amerika, at gaa hen at lave Særlove mod et Folk af deres Union, de ere nok vejet paa Vægten, førend de kom ind i den! Og Mormonernes moralske Liv og Lære staar fuldt paa Højde med vor. Erling Bjørnson."

Hvordan mon dette frisindede og enkle Indlæg smager vore trangbrystede og intolerante Modstandere, som i de sidste Maaneder have holdt den norske Presse varm med deres Ammestuehistorier som Kampagne-Fyrværkeri til en særlig Lovgivning mod Mormonerne for at kneble og kue dem fra en lignende fri Religionsøvelse, som andre Trosbekjendelser nyde? Hvad Bjørnson siger er ingen Papegøjesnak, men en original, frisk Udtalelse, bygget paa den Kundskab og Overbevisning, som han indvandt ved personlige Jagttagelser under et Ophold i Salt Lake City og andre Steder i Utah for omtrent 4 Aar siden, da han i sin mægtige Faders patriotiske Aand bragte Landsmænd i Amerika Budskab om det gamle Norges nye og dristige Uafhængighedskup. Det var under dette Arbejde, at han mødte repræsentative Landsmænd og Andre i Mormonkirken, og det var paa denne Tur, han modtog et saa fordelagtigt Indtryk. Han besøgte og besigtigede denne for Menneskeheden saa meget „frygtede Fjende" lige i dens Hovedkvarter; men i Stedet for at finde blodige Altere og Dynger af blegede Ben efter ulykkelige Ofre for „Mormonismens Vanvittighed og Blodtørst" fandt han, som han selv udtrykker det: „De allerlykkeligste Mennesker, jeg har truffet". „Og for en Glæde og dog Alvor der var over disse Mennesker, lykkelige Hjem og ypperlige amerikanske Borgere." Sluttelig nævner han, at de to største Hjørnestene i det menneskelige Samfunds Tempel: „Arbejdsomhed og Ædruelighed", ere de mægtige Faktorer i Mormonfolkets Samhold og mirakuløse Arbejde baade hjemme og ude. Er et frihedselskende og bravt Folk som Nordmændene bange for saadanne Mennesker og saadanne Lærdomme? Skulle saadanne Folk jages ud af Landet, medens Humbugmagere og Charlataner af alle tænkelige Slags faa frit Lejde til at boltre sig i Klassernes Uvidenhed? Vi kjende ingen anden Lov for Præsten end for Folket: Vi behøve Alle at omvende os, hvis det ej skal gaa os Alle lige ilde.

Mormonfolket i Skandinavien samt Landsmænd i Utah ere Alle hjertelig taknemlige mod Hr. Erling Bjørnson, som saa djærvt og kraftigt har talet vor Sag i en Tid og paa et Sted, hvor hans mandige Optræden for den Forurettede og Underkuede maaske ikke gjør ham

populær som en krybende Panegyrist, men hvor han er sikker paa, at Retsindige og Forstandige ville hædre ham som en af Sandhedens uforfærdede Talsmænd. Red.

Uden Pung og Taske.

Ældsterne Hans P. Andersen, Forstander for Slagelse Gren, og Orin P. Hansen, hans Medarbejder, begge unge, aktive Mænd fra Utah, sammensatte af det rette Metal, havde i Hjemmet hørt, hvordan deres Fædre i Kirkens tidligere Dage i Danmark kunde missionere blandt Folket uden Pung og Taske ligesom Disciplene i Frelserens Dage, medens nu enhver Missionær maa være beredt paa at betale for selv den ubetydeligste Velvillie og Tjeneste, de trænge til. Det Spørgsmaal fremstillede sig da for de to unge Ældster: Er det danske Folk mindre gjæstfrit i vore Dage, eller maa Skylden søges hos Ældsterne selv, som mulig mangle Tro og Mod til at give Folket Lejlighed til at vise, hvad de ville gjøre. For at faa dette Spørgsmaal tilfredsstillende besvaret paatoge de sig at gjøre et Forsøg.

Vel forsynede med Skrifter og Bøger forlode de deres Hovedkvarter i Slagelse og begave sig paa en 5 Dages Expedition i en Afstand af 4 danske Mil; de besøgte alle beboede Huse paa deres Vej, Herregaarde saavelsom Husmandshytter, omdelte deres Skrifter og meddelte, hvorsomhelst de kom, at de vare Mormonmissionærer, udsendte fra Utah, og naar de bleve hungrige, bad de om noget at spise; de vare rede til at betale for det, om det forlangtes, men de vilde heller ikke afslaa de Paagjældendes gode Hjertelag og Gjæstfrihed, hvis det blev dem tilbudt. Resultatet blev fuldt ud tilfredsstillende; thi de betalte ikke for et eneste Maaltid. Rigtignok levede de ikke paa Herrevis; men hvad de fik var godt og nok til at stille Mavens Krav. Nattelogi manglede de heller ikke, om de end maatte bede om det 3—4 forskjellige Steder, og man paa det sidste Sted hellere havde ønsket, at de forsøgte hos Naboen, da de oplyste, at de vare Mormonmissionærer.

Det var interessant at se, at det gamle Ordsprog: „Fattig er Fattigmands Ven“ ogsaa her kom til sin Ret, thi 2 Aftener søgte de Nattely hos velhavende Gaardejere med flere ledige Værelser paa Gaarden, men fik det Svar, at i Huset var der ikke Plads; hvis de imidlertid vilde tage tiltakke med en Seng i Laden, saa maatte de blive der Natten over. For vore Utahdrenge var dette ingen Fornærmelse, thi en luftig Lade, fyldt med nyt, duftende Hø, er god nok som Sovegemak for Jordens største Monark, mente de. Kun viste det Hjertelaget mod vore velklædte og respektabelt udseende Brødre og mod deres Lærdomme — de stod ikke højt i Kurs. Men 2 andre Nætter søgte de

Nattelogi hos almindelige Husmandsfolk. Hytten var lav og skjæv, saa endog Storken de sidste Aaringer havde fundet det under sin Værdighed at benytte sig af den gamle Rede paa den straatækkede Gavl, men de smaa, solbrændte Ruder tittede mildt ud mellem det rige Vedbend, der med sin grønne Rigdom kjærligt skjulte de Revner og Rynker, som Aarene havde pløjet i Stuens Væg, og indenfor levede et gammelt, ærværdigt Par, Manden 80 og Konen 2 Aar ældre. Her bankede vore Brødre paa, og et Velkommen lød dem i Møde; da det gik op for de to Gamle, at de Fremmede vare „Mormoner", var det, som havde de mødt gamle Bekjendte. Den gamle Mand havde nemlig i sine yngre Dage for 40—50 Aar siden godt kjendt Mormoner paa Egnen, og han bar selv nu sit Vidnesbyrd om, at han holdt deres Lære for den fuldkomne, rette og sande; men i mangfoldige Aar havde der ingen Ældste været paa de Kanter. Som Bevis paa deres Glæde over Besøget satte de Gamle det Bedste frem, som Hytten formaaede, og anviste Missionærerne en god Seng til Natten. Den næste Nat fandt de et lignende Sted, og begge Steder maatte de love at komme igjen.

De unge Ældster ere vel tilfredse med de gjorte Erfaringer, og de have til Hensigt at fortsætte deres Virksomhed Resten af Sommeren; de ville derved naa Egne og Lokaliteter, hvor vort Budskab enten aldrig har været hørt, eller hvor vore Missionærer ikke have været de sidste 20—30 Aar. De føle sig rigelig belønnede for deres Bestræbelser og have en brændende Attraa efter at finde dem, der søge efter Sandheden. De anbefale deres Fremgangsmaade til Efterlignelse for enhver Ældste, som synes, at hans Arbejde ingen Frugter bærer.

Vi omtale disse Oplevelser for at opmuntre alle vore Missionærer baade i Danmark og Norge til at gjøre som de to unge Mænd. Thi vor Høst vil rette sig efter vor Tro og vort Arbejde. Den Ældste, som ingen Tillid har til Gud, til sig selv eller til Folket, vil finde sin hele Mission fattig paa Frugt og Grøde. Hvis vi tænke os, at vi deltoge i et Væddeløb eller anden athletisk Sport, vilde vi aldrig kunne vente at vinde Prisen uden at gjøre, hvad vi paa nogen Maade evnede. Men her drejer det sig om mere end Ros og Vinding ved et Væddeløb. Vort Arbejde vedrører Liv og Salighed for kostelige Menneskesjæle, gjenløste og dyrekjøbte ved Jesu Blod, og Belønningen for dette Arbejde gives af ham, for hvem Roms Purpur og Athens Guld falmer. Det betyder evigt Liv med Magt og Herlighed baade her og herefter.

Derfor opmuntre vi baade vore Missionærer og de Hellige, hver i deres Sphære, til at lægge det Bedste af sig selv i Arbejdet, uanset Modstand og Besvær, og erindre, at han, som fordum sendte sine Tjenere ud uden Pung og Taske og aabnede Vejen for dem, har ligesaa stor Magt i Dag. Og husk: „Kan du tro, skal det ske".

Missionsnyheder.

Beskikkelse. Ældste E. A. Jensen er beskikket til at virke i Trondhjem, Lewis A. Thomas og Christian Mortensen i Kristiania Konference, Norge, og George S. Sanders i Aalborg Konference, Danmark.

Præsident Rudger Clawson talede til de forsamlede Hellige og Fremmede i Kjøbenhavn Søndagen den 17. Juni ved Afslutningen af sit Besøg i Skandinavien. Ved Hjælp af Tolk fremlagde han Evangeliets første og simple Principper, hvis Betydning og Værdi ere ens for Konge som for Betler, og formanede de Hellige til Trofasthed og Flid og til ved et gudeligt Levnet at vise Gud og Mennesker, at vi ikke ere „Ordets Hørere alene, men ogsaa dets Gjørere". Den følgende Mandag Formiddag afholdtes et Præstedømsmøde, hvori ikke alene de i Konferencen virkende Missionærer deltoge, men ogsaa 3 besøgende Ældster fra Aalborg og Præs. Capson fra Malmø med 6 Ældster fra hans Konference, ialt 36 Missionærer. Det Hele bar Præg af en aandelig Fest, efter hvis Slutning Alle følte sig opmuntrede og styrkede til fortsat Arbejde.

Fra Præsident Rudger Clawson har Redaktionen modtaget en Skrivelse, dateret Hamborg den 21. Juli, hvori han meddeler, at han ankom dertil den foregaaende Dag i bedste Velgaaende. I Forening med Præs. McKay afholdt han et udmærket Møde med Ældsterne der. Til Trods for de mange Hindringer, som møde Ældsterne i Tyskland, hvor fri Religionsudøvelse ikke tilstedes „Mormonerne", have dog de 175 Ældster, som virke i denne Mission, tillagt Kirken 113 nye Medlemmer ved Daab alene i Juni Maaned. Til Slutning skriver han: „Jeg mindes med den største Tilfredshed og Glæde mit Besøg i den skandinaviske Mission og beder Dem selv og alle de Hellige modtage min hjertelige Tak for al den Venlighed og Opmærksomhed, der blev vist mig under mit Ophold blandt eder."

Skabelses-Mysterier.

Daniel Berthelot, den fremragende franske Kemiker i Paris, har fornylig sat den videnskabelige Verden i stor Bestyrtelse ved at offentliggjøre Resultaterne af sine Opfindelser paa Livets Hemmeligheders Mark. Han paastaar nemlig, at han har opdaget Maaden, hvorpaa han kan fremstille Carbon-Sammensætning (Kulstof) fra den atmosfæriske Luft ved Hjælp af Straalebrydning uden kemisk Reaktion. Dette er som bekjendt Planternes vidunderlige Hemmelighed; thi igjennem Cellerne i

deres Blade udsondre de Kulstof og Vandstof etc. fra Luften og omdanne dem til organiske Stoffer. Det er denne vidunderlige Proces, som Berthelot paastaar, han har udført i sit Laboratorium. Det siges, at hans Opdagelser ere bragte nær til det Stadium, da han ad den Vej kan frembringe Protoplasm eller dyrisk Liv — en Hemmelighed, som alle Videnskabsmænd hidtil ikke have været i Stand til at frembringe. Kunstige Æg, kunstige Hvedekorn og andre Ting ere blevne dannede med saa stor Kunstfærdighed og Akkuratesse, baade hvad Grundstoffer og Udseende angaar, at man ikke kan adskille det Naturlige fra det Kunstige; kun har det vist sig, at det ikke kan frembringe Liv. Det er dog at forvente, at Mennesket vil naa saa langt frem i Kundskab, at det vil lære noget af Skaberens egen Kraft at kjende, hvorved uorganiske Stoffer kunne forvandles til organiske, og hvorved Organismen, naar den først er konstrueret, vil kunne udvikles og gjøres fuldkommen og vedvarende.

Dersom Mennesket nogen Sinde naaer til den Kundskab enten ved egne Opfindelser eller ved mere direkte Aabenbaring, da vil det blive velforstaaet, at kun „en Daare siger i sit Hjerte, at der er ingen Gud". Kundskab leder til Gud og ikke fra ham. Verden har allerede set mange og store Ting, men den vil komme til at se mange Gange større Ting end dem, vi hidtil have set og hørt; thi Jorden og dens Indvaaneres Mission er progressiv, og Dagen nærmer sig, da dens virkelige Konge vil gjæste den og bo blandt Menneskene.

Interessante Oldtidsfund. I denne Tid er man ifl. „Lolland-Falsters Stiftstidende" i Færd med at udgrave en Langdysse paa Proprietær R. Suhrs Mark i Raagelunde under Ledelse af Assistent ved Nationalmusæet Sarauw.

I Langdyssen, der er 24 Meter lang og 18 Meter bred, findes 2 Gravkamre, af hvilke det ene er udgravet. I dette fandtes der 2 Skeletter, det ene af en yngre Kvinde, samt en ca. 8 Tommer lang, smukt forarbejdet Spydspids af graa Flint. Bunden af Kamret var belagt med flade Sten, og da man fjernede disse og gravede længere ned, fandt man Skeletdele af 1 eller 2 Mennesker. Disse Dele menes at være 4 à 6000 Aar gamle.

Under en af Randstenene fandt man en særlig smuk Flintøxe, ca. 15 Tommer lang, der er tilstillet Musæet i Maribo.

Dødsfald.

Elise Rosalie Christensen, født von Scheel, afgik ved Døden i Ephraim, Utah, den 5. Maj, omgivet af den sørgende Ægtefælle, 6 Børn og andre Paarørende. Afdøde, som var gift med Br. C. C. A. Christensen, blev født i Frederikshald, Norge, den 13. November 1834; hun var den første Kvinde, som annammede Mormonismen i sin Fødeby, og blev døbt i September 1854, knap 20 Aar gammel. For at undgaa Politiets Efterstræbelser og retslig Forfølgelse maatte hun rejse til Nabobyen, Fredrikstad, for at faa Daabshandlingen udført. Hun emigrerede i 1857 med et Sejlskib og blev paa Rejsen gift med vor hædrede Landsmand C. C. A. Christensen, i hvis Selskab hun fortsatte Bryllupsrejsen fra Jowa City til Saltsødalen, en Vejlængde af 1300 engelske Mil, og hjalp til med at trække en Haandkærre, der den Gang blev benyttet af de Hellige, som rejste til Zion. J 53 Aar har hun trolig delt saavel alle Nybyggerlivets Besværligheder som den udslagne Dags Byrder og Hede. Hun var en af „de Stille i Landet". Hendes venlige og rolige Færden efterlod et godt Jndtryk paa Alt og Alle, med hvem hun kom i Berøring; rige Beviser paa den Plads, hun indtog i Families og Venners Hjerte, modtog hun, da hun i Forening med sin hengivne Ægtemage fejrede sit Guldbryllup for tre Aar siden. Hun var en ideal Type paa en trofast Hustru, en opofrende Moder og en sand Sidste-Dages Hellig.

Tak for de mange kjære, glade Minder,
Du levned paa din Vej mod Livets lyse Tinder.
Tak for hvert Smil, hver Taare, hvert Trøstens milde Ord —
Kjærligheds Dugperler fra Himlen til vor Jord —
Hvad er vel „røden Guld" paa Marmors blege Pande!
Det er en kold Zirat paa Venners sande Værd;
Men naar vi sætte Fod paa Evighedens Strande,
Vi synge vil din Pris og prise vil din Færd.
Thi den var stille, bramfri og beskeden,
Lig Æolsharpen i den tause Pil:
En sød Musik for os, mens vi herneden
Fra Livets Larm til dig fordoble vil vor Jl.

O. J. A.

Tankesprog.

Lykkelig er den, der forglemmer det, som han ikke kan forhindre.

Taalmodighed, Visdom og Tid gjør det Umulige muligt.

Hvad det gjælder om.

Greb du Kampen an med frejdigt Mod,
Den Gang Sorgen slog ned paa din Vej?
Eller krøb du i Skjul bag Klager og Graad,
Mismodig, bange og fejg?
Maaske Byrden var lille; maaske den var stor,
Men der er mangen en Anden, der har den.
Det gjør intet til Sagen, den tynged dig ned —
Hvad der gjælder er, hvordan du bar den.

Du blev fældet til Jorden! Nu vel, hvad gjør det?
Staa op, og smil ad din Skramme,
Det skader dig ej, du laa underst i Kamp;
Men bliv liggende — blir du til Skamme.
Jo haardere Stødet, des højere du steg
I hans Øjne, som hjælper at bære.
Det gjør intet til Sagen, du faldt som et Neg,
Naar blot du har kæmpet med Ære.

Og blev du maaske paa din Baare lagt,
Og bløder du end til Døde,
Det ændser ej Sagen, naar kun du har bragt
Det Bedste, du havde at yde.
Hvad skader det dig, du har sørget og lidt
Maaske tidt under Haan af din Næste.
Der er En, som har set, hvordan du har stridt;
Altid ærligt du gjorde dit Bedste.

Sophie Valentine.

Indhold:

Udgivet og forlagt af Andrew Jenson, Korsgade 11, Kjøbenhavn N.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen).